

WYDARZENIA

Spotkanie Rady ds. Muzeów

Na zaproszenie dyrektora NMM dr. Jerzego Litwina, członka Rady ds. Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kolejne regulaminowe spotkanie Rady odbyło się 30 i 31 marca w naszym Muzeum. Uczestniczyli w nim także przedstawiciele Departamentu Muzeów MKiDN i wiceminister Jarosław Sellin. Pierwszego dnia goście odbyli posiedzenie w sali konferencyjnej Ośrodka Kultury Morskiej, drugiego natomiast przejechali do Centrum Konserwacji Wraków Statków – obiektu NMM w Tczewie.

Spotkanie Rady ds. Muzeów w Ośrodku Kultury Morskiej NMM. Fot. Paweł Józwiak

Wiceminister w Tczewie

Wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego Jarosław Sellin odwiedził 4 kwietnia tczewski oddział NMM: Muzeum Wisły i Centrum Konserwacji Wraków Statków. Gospodarze wizyty – zastępca dyrektora NMM Szymon Kulas oraz główna księgowa Mirosława Bednarz – przedstawili historię projektu CKWS oraz najważniejsze zabytki eksponowane w oddziale, a Piotr Dziewanowski z Działu Konserwacji Muzealiów zaprezentował stanowiska poświęcone badaniu, konserwacji i rekonstrukcji zabytków. Z kolei w Muzeum Wisły wiceminister został oprowadzony przez Jadwigę Klim po najnowszej ekspozycji „Wisła w dziejach Polski”. Okazało się, że temat był gościowi znany i bliski, gdyż – jak sam zaznaczył – był studentem prof. Stanisława Gierszewskiego, autora wiślanej monografii z 1982 r. Ta robocza wizyta stała się również okazją do prezentacji planów NMM związanych z wystawami przygotowywanymi w ramach programu *Niepodległa 2018*.

AKTUALNOŚCI

Muzykanci świata

W Muzeum Rybołówstwa w Helu od 26 kwietnia zwiedzać można nową wystawę czasową – „Muzykanci świata”. Stanowi ona wybór z liczącej około 400 eksponatów kolekcji drewnianych rzeźb, pochodzących niemal z całego świata, prezentujących postaci muzykantów grających na niezwykłych instrumentach. Rzeźby meksykańskie przedstawiają fantastyczne figury muzyków z głowami zwierząt, wykonane w stylu *alebrije*. Pochodzące z Afryki postacie grają na instrumencie *kora* i na bębnach *djembe*. Azję reprezentują między innymi charakterystyczne rzeźby muzykantów z Tajlandii i Birmy, zdobione kawałkami szkła oraz finezyjne rzeźby muzykujących bogów z Indii. Z Europy zaś pochodzą figury w stylu *anri* z Włoch i Niemiec, przedstawiające zespoły muzyków o radosnych twarzach ekspresyjnie wyrażających emocje. W kolekcji znajdują się także rzeźby polskie, m.in. kapela w strojach huculskich, grająca na typowych dla rejonu Bieszczad instrumentach, takich

jak lira korbowa i cymbały. Właścicielem kolekcji jest Leszek Dylak z Gdańska, a uzupełnia ją, skromny na razie, zbiór kilku-nastu instrumentów strunowych, głównie z rejonu Azji, Afryki i Europy. Ekspozycja czynna będzie do końca września.

Wystawa „Muzykanci świata” w Muzeum Rybołówstwa w Helu. Fot. Tadeusz Muża

Wizyta muzealników z Kijowa

Siedmioosobowa grupa przedstawicieli Narodowego Muzeum Historii Ukrainy oraz Muzeum Historycznego i Kulturowego Dziedzictwa PLATAR w Kijowie przybyła 23 marca do NMM z wizytą studyjną. Goście, zainteresowani zarządzaniem muzeum, kierunkami rozwoju i innowacyjnością w muzealnictwie, opieką nad zbiorami i ich udostępnianiem publiczności, podzielili się na grupy i przyjęci zostali przez dyrekcję oraz w Działach: Inwentarzy, Konserwacji i Edukacji.

Łodzie po konserwacji

Do skansenu przy Muzeum Rybołówstwa na Helu wróciły dwie tradycyjne łodzie rybackie, które zostały poddane gruntownemu remontowi. Jedną z nich jest jednostka PUC-16 ze zbiorów Działu Historii Budownictwa Okrętowego. Jej renowację przeprowadziła firma „Spider” z Gdańska, specjalizująca się w remontach drewnianych jachtów. To kolejna po pomerance łódź z naszego Muzeum, poddawana renowacji w tym zakładzie. Druga jednostka rybacka, CHA-11, o długości około 5 metrów, remontowana była w warsztacie szkutniczym działającym w Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich. W obu łodziach dokonano wzmocnienia kadłubów, wymiany części klepek i usztywnień poprzecznych. Nałożono także nową powłokę farby i smoły dla zabezpieczenia przed warunkami atmosferycznymi. Wyremontowane jednostki z pewnością staną się ozdobą naszego skansenu. W najbliższych latach do remontu powinny trafić kolejne łodzie ze zbiorów NMM.

Wyremontowana łódź rybacka CHA-11 w skansenie Muzeum Rybołówstwa w Helu. Fot. Robert Domżał

Muzea sztuki inżynierskiej

29 marca odbyła się w OKM narada Stowarzyszenia Muzeów Sztuki Inżynierskiej. Organizacja powstała w czerwcu 2016 roku z inicjatywy Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy oraz Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, przy wsparciu programowym Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. Stowarzyszenie ma reprezentować interesy i wyrażać potrzeby grupy środowiska muzealnego zajmującego się szeroko rozumianymi zabytkami techniki. Ma też pełnić rolę zaplecza programowo-organizacyjnego dla Forum Dziedzictwa Sztuki Inżynierskiej. Członkami zwyczajnymi Stowarzyszenia Muzeów Sztuki Inżynierskiej będą muzealnicy pracujący w tych muzeach, zaś członkami wspierającymi – muzea jako instytucje. Na spotkaniu w NMM pracowano nad założeniami organizacyjnymi Stowarzyszenia i planowanymi w przyszłości konferencjami naukowymi. Uczestnicy mieli okazję zwiedzić OKM i zapoznać się ze zbiorami tam zgromadzonymi. W naradzie wziął udział goszczący Stowarzyszenie dyrektor NMM dr inż. Jerzy Litwin. Uczestniczył w niej także dr Robert Domżał, kierownik Działu Historii Budownictwa Okręgowego NMM.

Warsztaty konserwatorskie

Organizowane przez NMM we współpracy z firmą PCB Service warsztaty pt. „Zastosowania radiografii cyfrowej, spektrometrii XRF w badaniach materiałów” odbyły się 30 marca w Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie. Tematyka warsztatów obejmowała m.in. zalety badań w technice radiografii cyfrowej w porównaniu z tradycyjną radiografią, rodzaje urządzeń do przeprowadzenia badań w radiografii cyfrowej, badania rentgenowskie złączy spawanych statków oraz zastosowanie spektrometrów XRF i radiografii cyfrowej w badaniach obiektów muzealnych, w tym metalowych. W spotkaniu uczestniczyło ok. 30 osób, reprezentujących przemysł, muzea oraz uczelnie wyższe. Pierwsza część spotkania obejmowała prezentację związane z wprowadzeniem teoretycznym i zastosowaniem radiografii cyfrowej oraz spektroskopii fluorescencji rentgenowskiej w warunkach przemysłowych i w konserwacji obiektów zabytkowych. Wśród prelegentów znaleźli się Jakub Kowalczyk (PCB Service), Jacek Haras (Katedra Inżynierii Materiałowej oraz Spawania, Wydział Mechaniczny PG), Irena Rodzik (NMM), Tomasz Płóciennik (PCB Service), Mario Angona (Oxford Instruments) oraz Katarzyna Schaefer (NMM). W drugiej części spotkania uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z systemem radiografii cyfrowej CR, przenośnym systemem radiografii bezpośredniej DR – GoScan oraz spektrometrem ED XRF X-MET 8000. Część warsztatów poprowadzona przez Jakuba Kowalczyka została zrealizowana na sprzęcie HPX 1 zakupionym w ramach projektu „Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz z Magazynem Studyjnym w Tczewie – budowa infrastruktury kultury Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku”. W ramach programu warsztatów uczestnicy zwiedzili również CKWS, zapoznając się z zapleczem pracowni konserwacji, magazynu studyjnego oraz pracowni rentgenowskiej.

Badanie składu pierwiastkowego śruby napędowej jachtu „Dal”. Fot. Agnieszka Tomczyk (PCB Services)

Życiorys morzem pisany

Pomorski Związek Żeglarski we współpracy z NMM uczcił 150. rocznicę urodzin jednej z najbarwniejszych postaci związanych z historią polskiego żeglarstwa, organizując 8 kwietnia w Spichlerzach na Ołowiance konferencję „Generał Mariusz Zaruski – życiorys morzem pisany”. „Człowiek renesansu” – te słowa najczęściej pojawiały się na określenie bohatera konferencji, którego wszechstronną działalność zawodową i rozliczne pasje omówili kolejni referenci. Mirosław Kuklik, dyrektor Muzeum Ziemi Puckiej im. Floriana Ceynowy przedstawił generała jako polityka, zaangażowanego w tworzenie polskiej administracji na Pomorzu. O dziennikarskim wątku życiorysu Mariusza Zaruskiego mówił Marek Słodownik, publicysta i pomysłodawca Roku Zaruskiego. Dariusz Małszycki z Muzeum Miasta Gdyni przybliżył działalność generała jako wychowawcy wodniackiej młodzieży i głównego instruktora szkoleniowego w Jastarni. Radosław Paternoga, kustosz w Dziale Historii Wychowania Morskiego NMM, opowiedział z kolei o pamiątkach związanych z Mariuszem Zaruskim w zbiorach Muzeum, wskazujących na jego zdolności plastyczne i literackie oraz pasję taterniczą.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Jarosław Sellin, sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który w liście zaadresowanym do uczestników podkreślił patriotyzm generała, jego miłość do morza oraz zaangażowanie w pracę z młodzieżą. Na ręce dyrektora NMM dr inż. Jerzego Litwina przekazany został oryginał dyplomu z 2010 r., przyznającego Mariuszowi Zaruskiemu godność komandora honorowego Yacht Klubu Polski. W obchody Roku Zaruskiego włączyła się również Poczta Polska, która podczas konferencji miała stoisko z okolicznościowymi znaczkami, kopertami i pocztówkami.

ZAPROSZENIA

Noc Muzeów 2017

Noc Muzeów w tym roku przypada na 20/21 maja. W NMM przebiegać ona będzie pod znakiem dawnych rzemiosł i życia codziennego marynarzy. W Spichlerzach na Ołowiance zaprezentujemy warsztaty krawca, hafciarki i koronczarki, nożownika, chirurga miejskiego oraz kucharza. Na nabrzeżu wyspy Ołowianki czas oczekiwania na zwiedzanie uatrakcyjni piechota morska, a najmłodszy poznają przygody wesołego pirata. Nasi goście będą mogli także zwiedzić słynne statki-muzea „Sołdek” i „Dar Pomorza”, na których poznają warunki życia marynarzy na morzu i na lądzie. W Muzeum Wisły oraz w Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie czekać będzie gra muzealna związana z Wisłą i Bałtykiem. W Centrum Konserwacji Wraków Statków odbędą się także pokazy konserwacji zabytków. Natomiast w Muzeum Rybołówstwa w Helu proponujemy zwiedzanie nowych wystaw i zabawę na stanowiskach interaktywnych. Zapraszamy od 19.00 do 1.00. Wstęp do wszystkich Oddziałów za złotówkę.

Spojrzenie na morze

Malarstwo twórców wywodzących się ze szkoły sopockiej jest tematem XV wystawy z cyklu „Polscy artyści o morzu”, która zostanie otwarta 25 maja o godz. 15.00 w Spichlerzach na Ołowiance. Na ekspozycji znajdują się prace Krystyny Łady-Studnickiej, Stanisława Michałowskiego, Juliusza Studnickiego, Kazimierza Śramkiewicza, Stanisława Teisseyre, Romana Usarewicza, Józefy Wnukowej, Jana Wodyńskiego, Hanny Żuławskiej i Jacka Żuławskiego, z kolekcji NMM i sześciu innych muzeów. Wystawa, której autorkami są Liliana Giełdon i dr Monika Jankiewicz-Brzostowska z Działu Sztuki Marynistycznej NMM, prezentowana będzie do 3 września.

Wyścigi smoczych łodzi

26 maja, jako wstęp do organizowanych w dniach 27-28 maja Dni Gdańska, odbędą się kolejne wyścigi smoczych łodzi, w których zmierzą się załogi trójmiejskich instytucji kultury. Bardzo prosimy o doping, szczególnie dla reprezentacji NMM pod dowództwem Brygidy Sonnack.